

היצע טיסות הנוסעים לישראל וממנה

עונת חורף 2018/19

אגף כלכלה ויחסים בינ"ל

נובמבר 2018

היצע טיסות הנוסעים לישראל וממנה במהלך עונת חורף 2018/19

רשות התעופה האזרחית (רת"א) סיימה לאחרונה את הליך מתן ההיתרים להפעלת טיסות נוסעים סדירות לישראל וממנה במהלך עונת חורף 2018/19. היתרים אלה ניתנו בהתאם להסכמי התעופה ולחוק רישוי שירותי תעופה ל- 65 חברות תעופה זרות ולשלוש חברות תעופה ישראליות.

הדו"ח להלן מצביע, בין היתר, על צפי לגידול בהיצע טיסות הנוסעים לישראל וממנה, הכולל טיסות סדירות וטיסות שכר, בשיעור של כ- 14% לעומת היצע הטיסות במהלך עונת חורף 2017/18 ובהמשך למגמת הגידול המואץ בהיצע הטיסות במהלך שתי עונות החורף האחרונות.

להלן סקירה על המשתנים אשר נבחנו במסגרת הדו"ח:

- 1. גידול בהיצע הטיסות הכללי** - תרשים מס' 1 מצביע על כך שמגמת הגידול המואץ בהיצע טיסות הנוסעים הבינ"ל בנתב"ג צפויה להימשך במהלך עונת חורף 2018/19. הגידול בצפי היצע הטיסות לעונת חורף 2018/19 לעומת היצע הטיסות במהלך עונת חורף 2016/17 הוא בשיעור של כ- 14%. הצפי לגידול בהיצע הוא בהמשך למגמת הגידול המואץ בהיצע טיסות הנוסעים הבינ"ל בנתב"ג במהלך שתי עונות החורף האחרונות.
- 2. גידול בהיצע הטיסות לפי קבוצות נתיבים** - תרשים מס' 2 מצביע על כך, שצפי שיעור הגידול בהיצע הטיסות הישירות בקווים בין נתב"ג ליעדים באיחוד האירופי במהלך עונת חורף 2018/19 גבוה מעט משיעור הגידול הצפוי בהיצע הטיסות הישירות בין נתב"ג למדינות שאינן חברות באיחוד (כ- 15% בנתיבי האיחוד מול כ- 12% בנתיבים אחרים)¹. צפי שיעור הגידול בהיצע הטיסות הישירות לטווח ארוך במהלך עונת חורף 2018/19 הוא כ- 20% והוא גבוה משמעותית מצפי שיעור הגידול בהיצע הטיסות לטווח קצר ובינוני, לאחר שעל ציר הזמן של השנים האחרונות שיעור הגידול של הטיסות הישירות לטווח ארוך היה נמוך יחסית. ההאצה בשיעור הגידול בהיצע הטיסות לטווח ארוך נגזרת מצפי לגידול משמעותי בטיסות הישירות בנתיבי המזרח הרחוק.
- 3. גידול בהיצע הטיסות לפי חברות התעופה** - הגידול העיקרי בצפי היצע טיסות הנוסעים הבינ"ל בנתב"ג נגזר מגידול בהיצע הטיסות של מספר חברות כאשר מספר חברות LC² צפויות להגדיל את היצע הטיסות שלהן באופן משמעותי. מקור נוסף לגידול היצע הטיסות הוא טיסות של שבע חברות "חדשות" בנתב"ג³.
- 4. קווים** - לוח מס' 2 ולוח מס' 3 מציגים את הקווים אשר יופעלו בהם טיסות סדירות במהלך עונת חורף 2018/19 ואשר לא הופעלו בהם טיסות במהלך עונת החורף הקודמת. קווים אלה כוללים שני קווים חדשים בין ישראל ליעדים בסין גוואנגזו ו- שנגדו, את הקו החדש ת"א- סאו פאולו- סנטיאגו ואת הקו ת"א- דלהי. כמו כן, רשימת הקווים החדשים כוללת את הקווים בין נתב"ג ליעדים הבאים: אוסלו, נאנט (צרפת), מנינגס (גרמניה), בורדו (צרפת), סלוניקי, ליסבון ו- סיביו (רומניה). גידול מואץ בהיצע הקווים בהם מופעל שרות של טיסות סדירות הוא מגמה חדשה אשר החלה בעונת חורף 2017/18 ונמשכה במהלך עונת קיץ 2018.

¹ על ציר הזמן, צפי היצע הטיסות בנתיבי האיחוד במהלך עונת חורף 2017/18 גבוה בשיעור שנתי ממוצע של כ- 12% מהיצע הטיסות באותם נתיבים במהלך עונת חורף 2014/15. שיעור הגידול השנתי הממוצע בנתיבים האחרים הוא כ- 10%.

² לוח מס' 1 מצביע על כך שהחברות "איזי גיט", "טרנסוויה פרנס" ו- "נורוויג'ן" הן החברות המובילות בהיבט של צפי לגידול משמעותי בהיצע הטיסות.

³ חברות "חדשות" הן חברות אשר לא הפעילו טיסות סדירות בנתב"ג במהלך עונת החורף הקודמת.

5. **חברות ישראליות** - תרשים מס' 1 מצביע על כך שצפי היצע הטיסות המצרפית של החברות אל על, ארקיע ו-ישראייר גבוה בשיעור של כ- 6% לעומת כמות הטיסות המצרפית של אותן חברות במהלך עונת חורף 2017/18. צפי חלק השוק המצרפית של החברות הישראליות צפוי לרדת לסדר גודל של כ- 27% מהיצע טיסות הנוסעים הבינ"ל בנתב"ג לעומת חלק שוק של כ- 29% וכ- 33% במהלך עונות החורף 2017/18 ו- 2016/17 בהתאמה. שימוש במטוסים חכורים מחברות תעופה זרות מונע ירידה משמעותית יותר בחלק השוק המצרפית של החברות הישראליות.

6. **רמת התחרות** - אחד המדדים המצביעים על רמת התחרות בין חברות התעופה הוא מספר הקווים בהם מופעלות טיסות סדירות ע"י שלוש חברות או יותר. תרשים מס' 3 מצביע על המשך מגמת הגידול במדד וברמת התחרות בין החברות. צפי המדד לעונת חורף 2018/19 הוא 22 קווים⁴ לעומת 19 קווים ו- 15 קווים במהלך עונות החורף 2017/18 ו- 2016/17 בהתאמה. הקווים החדשים שנוספו לרשימת הקווים עם שרות סדיר של שלוש חברות לפחות, הם: ת"א-וינה, ת"א-טביליסי, ת"א-מינכן ו-ת"א-קייסינג⁵. הקווים עם מספר החברות הגדול ביותר המפעילות שרות סדיר הם: ת"א-בוקרשט (שבע חברות) ת"א-לרנקה (שש חברות) ו-ת"א-פריז (שש חברות). בקו ת"א-בנגקוק רמת התחרות צפויה לגדול משמעותית בעקבות השקת הטיסות של חברת "ארקיע" בקו לפני מספר חודשים וכפועל יוצא יצירת תחרות לחברת אל על שהיתה החברה היחידה שהפעילה טיסות ישירות בקו.

7. **היצע הטיסות בנמל התעופה עובדה** - קרוב ל- 5% מצפי היצע הטיסות הנוסעים לישראל וממנה במהלך עונת חורף 2018/19 הוא של טיסות ישירות בין יעדים באירופה לנמל התעופה עובדה. צפי היצע הטיסות הבינ"ל לעובדה הוא כ- 55 טיסות שבועיות לעומת ממוצע של 45 טיסות שבועיות ו- 19 טיסות שבועיות במהלך עונות החורף 2017/18 ו- 2016/17 בהתאמה. צפי הגידול בהיצע הטיסות לעומת עונת חורף 2017/18 הוא בשיעור של כ- 25%.

⁴ הקווים בין ת"א ליעדים הבאים: ניו יורק, פריז, לונדון, רומא, מילאנו, ברצלונה, מדריד, ברלין, מינכן, בוקרשט, אמסטרדם, סופיה, ורשה, לרנקה, בלגרד, מוסקבה, אתונה, בודפשט, וינה, טביליסי, קייסינג ו-איסטנבול.

⁵ בקו ת"א-קייסינג מספר החברות המפעילות שירות של טיסות סדירות צפוי לרדת לשתי חברות במהלך עונת חורף 2018/19.

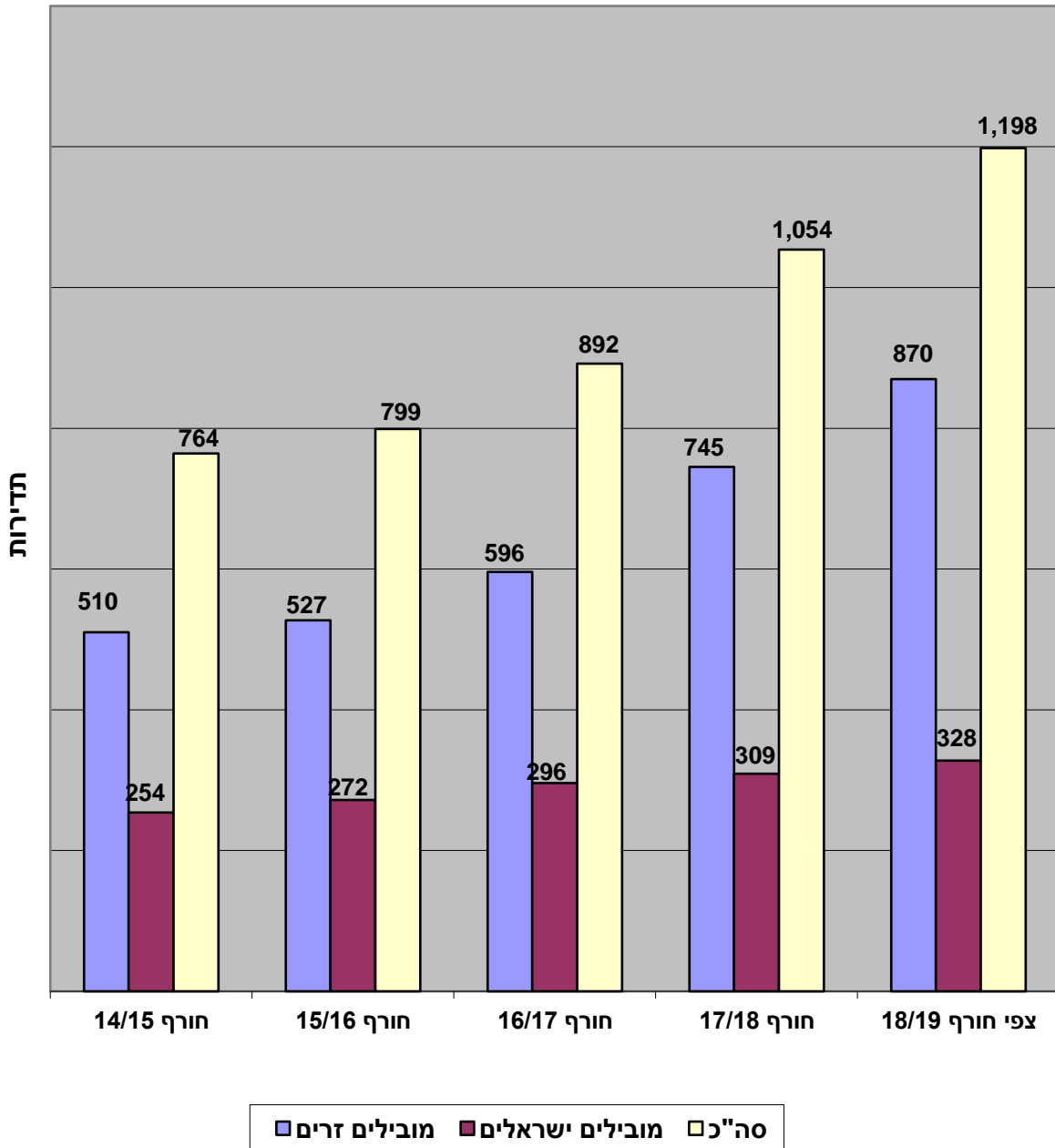
8. מדיניות הליברליזציה של הסכמי התעופה - מדיניות הליברליזציה של הסכמי התעופה של שר התחבורה המיושמת ע"י רת"א, כללה את חתימת הסכם התעופה בין ישראל לאיחוד האירופי במהלך שנת 2013, עדכון הסכמי תעופה וחתימה על הסכמי תעופה חדשים עם מספר גדול יחסית של מדינות במתכונת המאפשרת גידול במספר החברות, בהיצע הטיסות והקווים, ברמת התחרות בין חברות התעופה וביישום הסדרי קוד שרינג בין החברות⁶. גידול בהיצע הטיסות וברמת התחרות מוביל להפחתת מחירי הטיסות ולגידול משמעותי בתנועת הנוסעים לישראל וממנה. בהקשר של חברות התעופה הישראליות, יישום מדיניות הליברליזציה של הסכמי תעופה מאפשר לחברות הישראליות להגדיל את היצע הטיסות בקווים קיימים ולהשיק קווים חדשים. כמו כן, יישום מדיניות זו מאפשר לחברות אל על להרחיב באופן משמעותי את מערך הסדרי הקוד שרינג שלה עם חברות תעופה זרות. לוח מס' 8 מצביע על כך שהסדרים אלה מנוצלים ע"י החברה לשיווק מושבים בטיסות המופעלות ע"י חברות זרות והמשרתות, בין היתר, יעדים ב: מזרח הרחוק, אוסטרליה, צפון אמריקה ומדינות אמריקה הלטינית.

⁶ עדכון ההסכמים עם המדינות הבאות: רוסיה, סין, קנדה, אוקראינה, גאורגיה, תאילנד, אתיופיה ו- סרביה אפשר גידול משמעותי בהיצע הטיסות הסדירות בין ישראל לאותן מדינות וכפועל יוצא ירידת מחירים וגידול בתנועת הנוסעים.

תרשים מס' 1 - תדירות שבועית ממוצעת מנתב"ג, טיסות נוסעים בינ"ל,

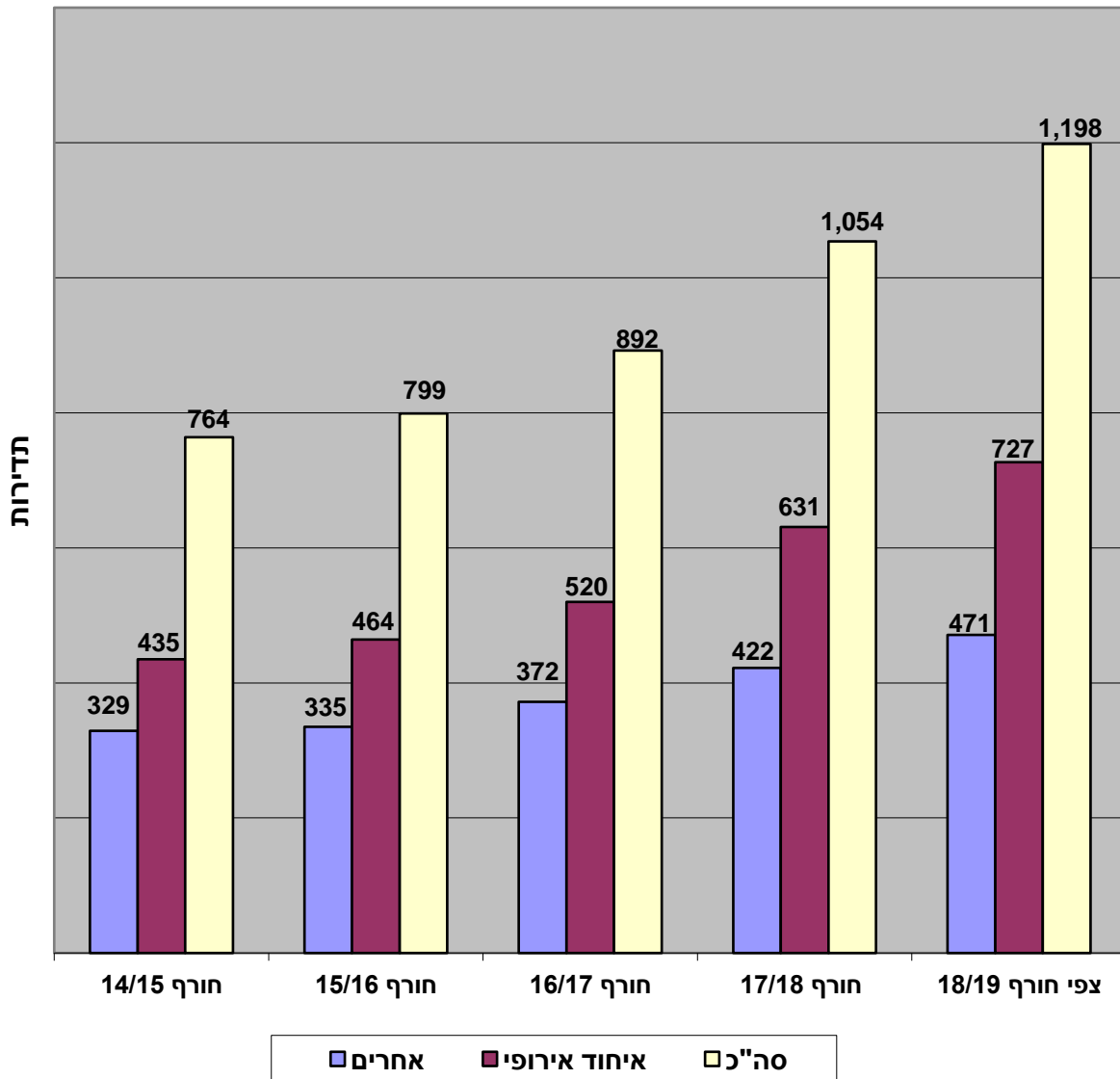
עונות חורף 2014/15-2018/19

מקור: רת"א

**תרשים מס' 2 - תדירות שבועית ממוצעת בקווים בין נתב"ג למדינות האיחוד האירופי
ובין נתב"ג למדינות אחרות, טיסות נוסעים, עונות חורף 2013/14-2017/18**

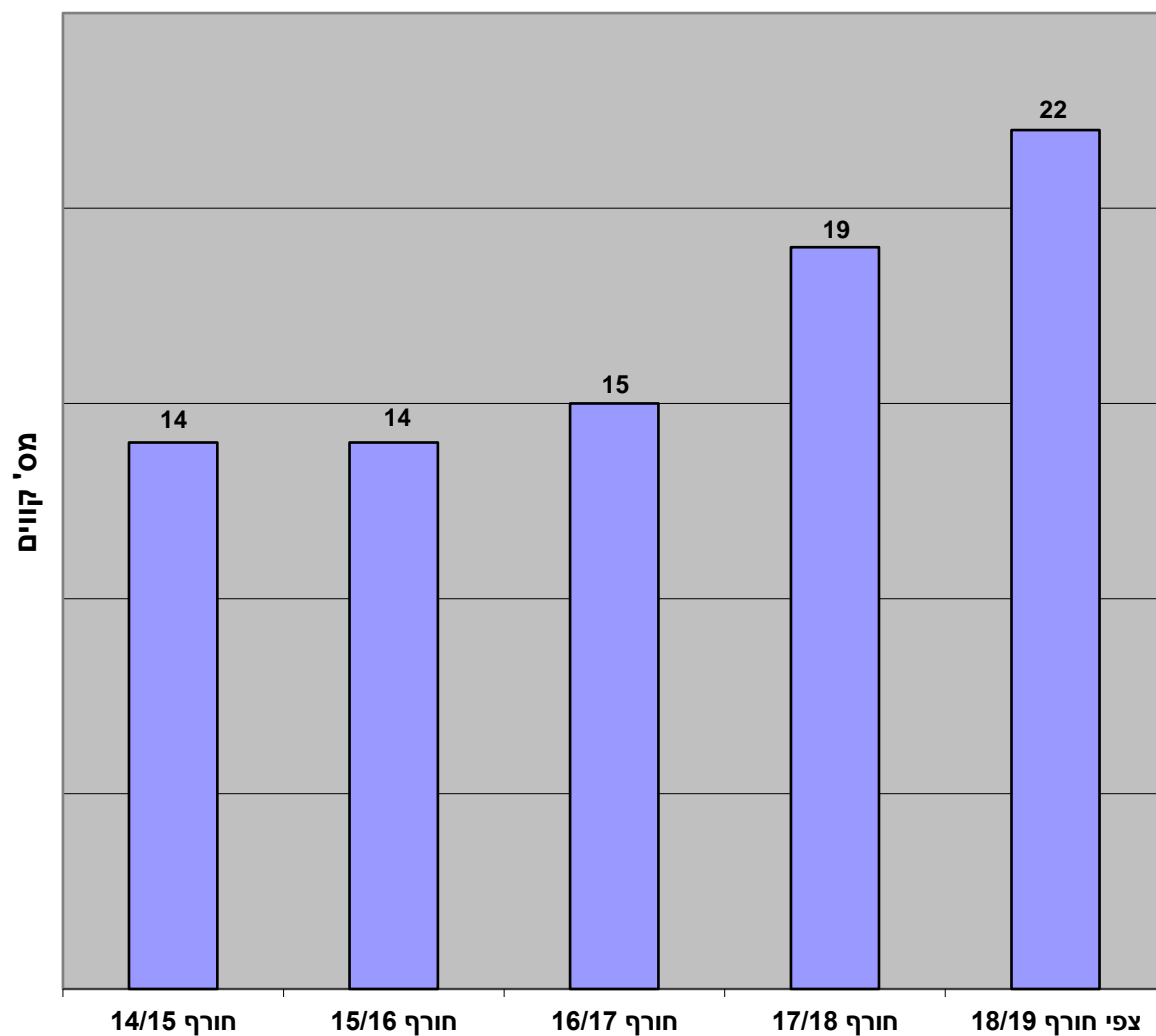

מקור: רת"א

תרשים מס' 3- קווים עם ריבוי מובילים (3 ומעלה), נתב"ג,

חברות סדירות, עונות חורף 2014/15-2018/19

מקור: רת"א

לוח מס' 1 : מקורות הגידול בהיצע טיסות הנוסעים הבינ"ל בנתב"ג לפי חברות תעופה -

צפי עונת חורף 2018/19 לעומת עונת חורף 2017/18

תדירות שבועית ממוצעת חורף 17/18	צפי תדירות שבועית ממוצעת חורף 18/19	חברת תעופה
53	70	איזי ג'ט/איזי ג'ט סוויס
22	33	טרנסאוויה פרנס/טרנסאוויה
7	20	נורוויג'ן
0	19	שבע חברות חדשות ⁷

מקור: רת"א

⁷ מי וויי, לאטאם, אייר מולדובה, סצ'ואן, אייר אינדיה ושתי חברות צרפתית (ASL ו-XL). החברה האיטלקית WOW AIR הפסיקה את שירות הטיסות בקו ת"א ריקיאוויק, החברה האוקראינית YAN AIR תפסיק את טיסותיה בקו ת"א- קייב והחברה הקפריסאית COBALT הפסיקה את פעילותה ובכלל זה את טיסותיה בקו ת"א- לרנקה.

לוח מס' 2: קווים בינ"ל חדשים לטווח קצר/בינוני בנתב"ג,

עונת חורף 2018/19

תדירות שבועית ממוצעת חורף 18/19	מועד השקה	חברת תעופה	קו
2	מאי 18	איזי ג'ט	ת"א- בורדו
2	אוקטובר 18	נורוויג'ן	ת"א- אוסלו
2	נובמבר 18	טרנסוויה פרנס	ת"א- נאנט
2	אוקטובר 18	ראיין אייר	ת"א- מנינגם
2	יולי 18	וויז אייר	ת"א- סיביו
2	מרץ 18	אל על	ת"א- ליסבון
2	מרץ 18	אאיג'ן	ת"א- סלוניקי

לוח מס' 3: קווים בינ"ל חדשים לטווח ארוך בנתב"ג,

עונת חורף 2018/19

תדירות שבועית ממוצעת חורף 18/19	מועד השקה	חברת תעופה	קו
5	מרץ 18	אייר אינדיה	ת"א- דלהי
3	דצמבר 18	לטאם	ת"א- סאו פאולו- סנטיאגו
2	ספטמבר 18	סיצ'ואן	ת"א- שנגדו
2	אוגוסט 18	הניאן	ת"א- גוונגזו

מקור: רת"א

לוח מס' 4 : צפי תדירות שבועית ומספר מובילים בקווים העיקריים לטווח קצר לישראל וממנה -

טיסות נוסעים, צפי ממוצע עונת חורף 2018/19

תדירות שבועית סה"כ	חברות תעופה/ תדירות שבועית	מספר חברות (סדיר)	קו
90	טורקיש (62), פגסוס (21), אטלס (7)	3	ת"א- איסטנבול
38	LY (11), וויז (9), טרום (8), ישראייר (4), בלו (4), ארקיע (1), בלו בירד (1)	7	ת"א- בוקרשט
26	אאיגן (14), אל על (4), אליטליה (4), ישראייר (1), שכר (3)	4	ת"א- אתונה
23	טוס (5), סייפרוס (5), LY (4), אאיגן (4), ארקיע (3), ישראייר (2)	6	ת"א- לרנקה
19	גורגיאן (12), מי וויי (4), אל על (3)	3	ת"א-טבליסי
18	רויאל גורדניאן (18)	1	ת"א- עמאן
16	וויז (6), אל על (4), אייר בולגריה (3), ישראייר (1), שכר (2)	4	ת"א-סופיה
7	ראיין אייר (7)	1	ת"א- פפוס
7	אייר סרביה (4), ישראייר (2), ארקיע (1)	3	ת"א- בלגרד
7	אייר סיני (7)	1	ת"א- קהיר

לוח מס' 5 : צפי תדירות שבועית ומספר חברות תעופה בקווים העיקריים לטווח בינוני לישראל וממנה -

טיסות נוסעים, צפי ממוצע עונת חורף 2018/19

תדירות שבועית סה"כ	חברות תעופה / תדירות שבועית ממוצעת	מספר חברות (סדיר)	קו
65	אייר פרנס (21), LY (17), טרנסוויה (17), איזי גיט (6), ארקיע (2), ASL (2)	6	ת"א-פריז
57	אליטליה (28), LY (12), ראיין (7), נורוויג'ן (7), ויולינג (3),	5	ת"א-רומא
54	איזי גיט (17), LY (15), בריטיש (14), וויז (6), ארקיע (2)	5	ת"א-לונדון/לוטון
50	אירופלוט (36), LY (10), אורל (4)	3	ת"א-מוסקבה
34	אוקראינה אינטרנשיונל (26), אל על (8)	2	ת"א-קייב
29	איזי גיט (13), LY (10), גרמניה (6)	3	ת"א-ברלין
29	אל על (10), ק.ל.מ (7), טרנסוויה (7), איזי גיט (5)	4	ת"א-אמסטרדם
28	לופטהנזה (21), אל על (7)	2	ת"א-פרנקפורט
25	אוסטריאן (14), אל על (6), וויז (5)	3	ת"א-וינה
25	אל על (10), אייר אירופה (8), איבריה (7)	3	ת"א-מדריד
23	לוט (14), אל על (4), וויז (5)	3	ת"א-ורשה
23	אל על (11), ויואלינג (6), נורוויג'ן (4), ארקיע (2)	4	ת"א-ברצלונה
23	סוויס (14), אל על (9)	2	ת"א-ציריך
23	לופטהנזה (14), אל על (8), ארקיע (1)	3	ת"א-מינכן
21	וויז (10), אל על (8), בלו בירד (2), ארקיע (1)	4	ת"א-בודפשט
20	LY (11), איזי גיט (5), ראיין איר (4)	3	ת"א-מילאנו
19	טרוול סרוויס (11), LY (8)	2	ת"א-פראג
15	ברסלס איירליינס (10), אל על (5)	2	ת"א-בריסל
14	אתיופיאן (14)	1	ת"א-אדיס

לוח מס' 6 : צפי תדירות שבועית ומספר חברות תעופה בקווים העיקריים לישראל וממנה לטווח ארוך-

טיסות נוסעים, צפי ממוצע עונת חורף 2018/19

תדירות שבועית סה"כ	חברות תעופה / תדירות שבועית ממוצעת	מספר חברות (סדיר)	קו
40	אל על (19), יונייטד (14), דלתה (7)	3	ת"א- ניו יורק
11	קתאי פסיפיק (6), אל על (5)	2	ת"א- הונג קונג
10	אל על (7), ארקיע (3)	2	ת"א- בנגקוק
10	אייר קנדה (7), אל על (3)	2	ת"א- טורונטו
7	יונייטד (7)	1	ת"א- סן פרנסיסקו
6	הנייאן (3), אל על (3)	2	ת"א- בייגינג
5	אייר אינדיה (5)	1	ת"א- דלהי
3	אל על (3)	1	ת"א- מומביי
3	אל על (3)	1	ת"א- לוס אנג'לס
3	אל על (3)	1	ת"א- יוהנסבורג
3	קוריאן (3)	1	ת"א- סאול
3	אל על (3)	1	ת"א- בוסטון
3	אל על (3)	1	ת"א- מיאמי
3	הנייאן (3)	1	ת"א- שנחאי
2	הנייאן (2)	1	ת"א- גוונגזו
2	סצ'ואן איירליינס (2)	1	ת"א- שנגדו

מקור: רת"א

לוח מס' 7 - צי מטוסי הנוסעים של המובילים הישראלים

צפי 31.1.19	ינואר 2018	ינואר 2017	ינואר 2016	ינואר 2015	חברה / דגם
					אל על
4	4	6	6	6	B747-400
0	7	7	7	6	B767
0	0	0	1	2	B737-700
15	15	15	15	15	B737-800
8	8	8	5	5	B737-900
6	6	6	6	6	B777
8	2	0	0	0	B787
					ארקיע
1	2	2	2	2	B757
2	0	0	0	0	A320
4	5	3	2	2	E190
0	1	3	3	5	ATR 72
					ישראייר
3	2	2	2	2	ATR 72
4	3	3	2	2	AB 320
34	33	31	27	28	סה"כ סילון צר גוף
18	19	19	19	18	סה"כ סילון רחב גוף
52	52	50	46	46	סה"כ סילון
3	3	5	5	7	סה"כ טורבו פרופ
55	55	55	51	53	סה"כ כללי

מקור- רתי"א

לוח מס' 8 - הסדרי קוד שרינג של חברת אל על החלים על טיסות לא ישירות,

עונת חורף 2018/19

<u>קטעי קווים המופעלים</u> <u>ע"י השותפות להסדר</u>	<u>קטע קו המופעל</u> <u>ע"י חברת אל על</u>	<u>חברה שותפה</u> <u>להסדר</u>
יעדים ב- אירופה/ ניו יורק/ בוסטון/ טורונטו - יעדים ב- מקסיקו	ת"א- יעדים באירופה/ ניו יורק/ בוסטון/ טורונטו	Aero Mexico
יעדים באירופה/ ניו יורק/ מיאמי - יעדים ב- ארגנטינה	ת"א- יעדים באירופה, ניו יורק, מיאמי	Aerolineas Argentinas
בייג'ינג - יעדים ב- סין	ת"א בייג'ינג	Air China
יעדים באירופה - יעדים ב- ארה"ב	ת"א- יעדים באירופה	American Airlines
בנגקוק- יעדים בתאילנד, יעדים במדינות מדרום מזרח אסיה	ת"א- בנגקוק	Bangkok Airlines
ניו יורק/ בוסטון - יעדים בארה"ב	ת"א- ניו יורק/בוסטון	Jet Blue
הונג קונג- יעדים ב- אוסטרליה ובקוריאה	ת"א- הונג- קונג	Hong Kong Airlines
מדריד- יעדים ב- ברזיל, צ'ילה, קולומביה והרפובליקה הדומיניקנית ⁸	ת"א- מדריד	Iberia
בנגקוק/הונג קונג/יוהנסבורג - יעדים באוסטרליה	ת"א- בנגקוק/ הונג קונג/יוהנסבורג	Qantas
מוסקבה - יעדים ברוסיה	ת"א מוסקבה	Siberian Airlines (S7)
בנגקוק- יעדים ב: תאילנד, אוסטרליה, ניו זילנד, טאיוואן	ת"א- בנגקוק	TAHI Airlines
יעדים באירופה - יעדים בפורטוגל	ת"א- יעדים באירופה	TAP Airlines
בנגקוק- יעדים ב- וייטנאם	ת"א- בנגקוק	Vietnam Airlines

מקור : חברת אל על

⁸ במהלך התקופה הקרובה צפויים להתווסף יעדים נוספים ב- דרום אמריקה.